

Benjamin Britteni ooperiõpetus noortele

GREETE KÖRVITS

Tallinna muusikakeskkool, IX klass

Benjamin Brittenit on iseloomustatud kui väga lastesõbralikku inimest ja «Väike korstnapühkija» arvatakse olevat tema parim lastele mõeldud teos. See arvamus on täiesti õigustatud.

«Väikese korstnapühkija» esimese poole moodustas näidend pealkirjaga «Me teeme ooperit». Publikule tutvustati lauljaid ning etendust «alles hakati tegema». Helilooja (Priit Volmer) hakkas muusikat komponeerima, näitlejad alustasid proovidega, katsetati valgustust...

Minu lemmik oli dirigent Taavet (Hirvo Surva), kes jäi pidevalt hiljaks või pidi iga natukese aja tagant mõnda teise proovi minema, tekitades sellega teistes tegelastes pahameelt.

Samuti olid naljakad tegelased kaks sõbrannat – Milda ja Roosi (Riina Airenne ja Tiit Laur). Hoolimata pealtnäha viisakast ja heast läbisaamisest kadestasid nad salamisi teineteist. Milda Roosit rolli pärast (hea lapsehoidja Rowan) ning Roosi Mildat peigmehe Karli (Mart Madiste) pärast. Viimane oli lihtne lavatööline, ent tal oli suurepärase hääl ning see tõttu võeti ta ooperisse korstnapühkija abilist mängima.

Lõpp hea, kõik hea

Etenduse teises pooles esitati juba valmis ooperit, mille sisu on järgmine: 200 aastat tagasi kasutati korstna puhastamiseks väikest poisset, kes lükkati korstnasse ning kui töö valmis, tõmmati laps välja. See oli mõistagi ohtlik, sageli jäid poisid kinni ning lämbusid.

Ka väike Sammy (Christopher Carr), peategelane, kurjade korstnapühkijate abiline, jäi kinni, kuid teda aitasid pererahva lapsed, neile külla tulnud sõbrad ja heasüdamlik lapsehoidja. Koos aitasid nad tal ennast peita poisid hirmuäratavate omanike ja kurja teenijanna eest, andsid talle süüa ja pesid teda.

Lugu lõppes sellega, et majaomanike külalised sõitsid koju, kohvriväike Sammy. Kohvri vankrisse saamisega oli samuti üsna palju sehkendamist, sest kohvritassijad olid väsinud ja valutavate selgedega laisad mehed ning kohvri raskuse tõttu oli väga raske neid üldse tööle saada. Kuid siiski: lõpp hea, kõik hea. Sammy päästeti ja korstnapühkijad jäid pika ninaga.

Läbi huumoriprisma

Täiskasvanud lauljate oskused hämmastasid mind. Pean tunnustama, et pole kunagi arvanud, et ooperilauljad laulmisega võrdselt ka näitlevad. «Väikeses korstnapühkijas» oli see nii.

Ka lapsed, keda oli seitse, laulsid hästi, ent peaksin siiski kritiseerima nende näitlemisoskust. Nad olid veidi tuimad ja oli üsna selgelt näha, et neil oli närvisisik sees.

Ooperi esietendus

Benjamin Britten

«Väike korstnapühkija»
Lavastaja Jaanus Rohumaa,
muusikaline juht ja dirigent
Hirvo Surva.

Estonia teatris 6. detsembril

Hirvo Surva 2x Harri Rospu

Tore, lõbus ja sisukas

Tõnu Kõrvits
helilooja

Estonia teatri «Väikese korstnapühkija» iseloomustamiseks võiks kasutada kolme märksõna: kaasahaarav, hariv, lõbus. Kaasahaarav eelkõige oma hea tempo, aga ka mitmete visuaalsete (valgus, liikumine, kostüümid) momentide tõttu. Lastele mõeldud lavastuse puhul on see väga tähtis.

Sama oluline on ka lopsaka fantaasia kasutamine. Tegelasid ilmub lavale nii tõuke- ratta- ja publiku seast, lava kõrgustest ja põrandalt. Lavastusest ja sellest, kuidas see toimib, on võimalik saada palju teavet. See on üks põhjustest, miks see on nii huvitav ja sisukas. See on üks põhjustest, miks see on nii hea ja lõbus. See on üks põhjustest, miks see on nii tore ja sisukas.

arvatakse olevat olevat parim lastele mõeldud teos. See arvamuse on täiesti õigustatud.

«Väikese korstnapühkija» esimese poole moodustas näidend pealkirjaga «Me teeme ooperit». Publikule tutvustati lauljaid ning etendust «alles hakati tegema». Helilooja (Priit Volmer) hakkas muusikat komponeerima, näitlejad alustasid proovidega, katsetati valgustust...

Minu lemmik oli dirigent Taavet (Hirvo Surva), kes jäi pidevalt hiljaks või pidi iga natukese aja tagant mõnda teise proovi minema, tekitades sellega teistes tegelastes pahameelt.

Samuti olid naljakad tegelased kaks sõbrannat – Milda ja Roosi (Riina Airene ja Tiit Laur). Hoolimata pealtnäha viisakast ja heast läbisaamisest kadestasid nad salamisi teineteist. Milda Roosit rolli pärast (hea lapsehoidja Rowan) ning Roosi Mildat peigmehe Karli (Mart Madiste) pärast. Viimane oli lihtne lavatöölaine, ent tal oli suurepärase hääli ning seetõttu võeti ta ooperisse korstnapühkija abilist mängima.

Lõpp hea, kõik hea

Publikust sai aga koor. Koos Survaga, kes suurepäraselt ja energiliselt kuulajatega suhtles, õpiti selgeks paar lihtsat laulu. «Korstnapühkija laul», kus koor pidi laulma «pühi, pühi!», «Sõidulaul», mis oli ooperi viimane, ning «Öölaul», kus publik pidi erinevaid linnuhääli tegema.

«Öölaul» tekitas 1949. aastal ooperi esietendusel parajalt segadust. Tõsised ooperikuulajad võõrastasid esialgu seda veidrat häälitsemist, kuid olukorra päästis üks ajakirjanik, kes tõusis püsti ja hüüdis: «Lugupeetud dirigent, kuna mu hääli ei ole võrreldav tuvide omaga, lahkuksin ma oma kohalt ning suunduksin haigrute sekka!» Selle peale naerdi, pinge vabanes ning etendus jätkus hoopis mõnusamas meeleolus.

arvatakse olevat olevat parim lastele mõeldud teos. See arvamuse on täiesti õigustatud. «Väikese korstnapühkija» esimese poole moodustas näidend pealkirjaga «Me teeme ooperit». Publikule tutvustati lauljaid ning etendust «alles hakati tegema». Helilooja (Priit Volmer) hakkas muusikat komponeerima, näitlejad alustasid proovidega, katsetati valgustust...

Lugu lõppes sellega, et majaomanike külalised sõitsid koju, kohvriväike Sammy. Kohvri vankrisse saamisega oli samuti üsna palju sehkendamist, sest kohvritassijad olid väsinud ja valutavate selgedega laisad mehed ning kohvri raskuse tõttu oli väga raske neid üldse tööle saada. Kuid siiski: lõpp hea, kõik hea. Sammy päästeti ja korstnapühkijad jäid pika ninaga.

Läbi huumoriprisma

Täiskasvanud lauljate oskused hämmastasid mind. Pean tunnistama, et pole kunagi arvanud, et operilauljad laulmisega võrdselt ka näitlevad. «Väikeses korstnapühkijas» oli see nii.

Ka lapsed, keda oli seitse, laulsid hästi, ent peaksin siiski kritiseerima nende näitlemisoskust. Nad olid veidi tuimad ja oli üsna selgelt näha, et neil oli närvisisik sees.

On tänuväärne mõte tutvustada aeg-ajalt tõsisemat muusikat ka nooremale kuulajaskonnale.

Kõige vanem lastest, 15-aastane Kaupo Kask, kes mängis suurt venda, laulis vaikselt ja pisut ebakindlalt ning minu kõrv ütleb, et tal on peagi algamas häälemurre. Orkestri koosseis oli väike: keel- ja löökpillid ning klaver. Nende koosmäng sujus laitmatult.

Leian, et «Väike korstnapühkija» oli äärmiselt mõnus ja vahva etendus. Minu meelest on tänuväärne mõte tutvustada aeg-ajalt tõsisemat muusikat ka lastele ning et noorel kuulajaskonnal igav ei hakkaks, soovivatult läbi huumori.

«Väike korstnapühkija»: lasteoper läbi huumoriprisma.

Hirvo Surva

2x Harri Rospu

Tore, lõbus ja sisukas

TõNU KÕRVITS
helilooja

Estonia teatri «Väikese korstnapühkija» iseloomustamiseks võiks kasutada kolme märksõna: kaasahaarav, hariv, lõbus. Kaasahaarav eelkõige oma hea tempo, aga ka mitmete visuaalsete (valgus, liikumine, kostüümid) momentide tõttu. Lastele mõeldud lavastuse puhul on see väga tähtis.

Sama oluline on ka lopsaka fantaasia kasutamine. Tegelasid ilmub lavale nii tõukerattaga, publiku seast, lava kõrgustest ja põrandalt. Lavalt mitte ainult ei laulda, vaid ka tantsitakse. Suurepäraselt on rakendatud Hirvo Surva oskust ja kogemust töötada lastega.

Esiletõstmist vääriksid nii hea ja ühtlase tasemega ning lastega loomulikult suhelda oskavad solistid kui ka väike ja mobiilne ansambel.

Kui ooperi mõni süžeeakäik või tegelane võib esmapilgul tunduda pisut hirmutav (Gary Oldmani Draculaga ärahahtamiseni sarnane Must-Mats sunnib väikest poissi korstnalõõri ronima), siis just see, et esimeses vaatuses mängiti läbi ühe ooperi tegemine ja valmimine, aitab lapsel mõista, et see on üks suur teater. Ja et ka tema võib olla üks osa sellest teatrist – toredast, lõbusast ja sisukast.